

Helyzetkép a budapesti lakótelepek könyvtárainról

● Az utóbbi másfél évtizedben Budapest és a vidéki városok új színfolttal gazdagodtak: megszülettek a lakótelepek. A lakótelepek, amelyek forradalmi változást hoztak a városépítészetbe. Szilágyi Lajos építésügyi és városfejlesztési miniszterhelyettes egy Népszabadság-interjúban őszintén megmondta: „Az, hogy mi a lakásokkal együtt várost is építünk, sajnos csak félig igaz. Mert a lakások ugyanelkészülnek, de a lakótelepek központjai, az oda tervezett kereskedelmi, kulturális intézmények anyagi eszközök hiján egyelőre nem épülnek.” A probléma jelentőségét bizonyítja az MSZMP KB március 19—20-i ülésének határozata is: „A munkáslakta peremkerületekben, az új lakótelepeken mielőbb létre kell hozni a még hiányzó művelődési intézményeket.”

A budapesti közművelődési könyvtárak száma kevés és zömük működési feltételei nem fe-

lelnek meg egy szocialista főváros közművelődési követelményeinek; ez vonatkozik a lakótelepekre is. Ezen a területen a párt Központi Bizottságának határozata után sok teendő vár a művelődésügy vezetőire.

Az elsők között épült fel a József Attila lakótelep, amelynek közepén létesült 1965-ben a Szabó Ervin Könyvtár 48. számú felnőtt és 15. számú gyermekkönyvtára. A harmincezer lakosú városrésznek egy ideig a könyvtár volt az egyetlen kulturális létesítménye. Emiatt vállalkoznia kellett a könyvkölcsönzési és olvasószolgálati feladatokon túl egyéb művelődési lehetőségek biztosítására is. Rövid időn belül megalakult az ifjúsági klub. A két könyvtár fró—olvasó találkozókkal, irodalmi estekkel, vetélkedőkkel, vitaestekkel próbálta színesíteni a lakótelep életét. Apterületük együttesen valamivel több, mint 500 négyzetméter. Állományuk 45 ezer kötet és több mint száz féle folyóirat. Az olvasók száma csaknem négyezer; a kölcsönzött köteteké egy év alatt 150 ezer. Az olvasók közül különösen magas a középiskolások és szakmunkástanulók száma.

A csepeli Csillagtelep könyvtára művelődési házban kapott helyet, s így a két intézmény a lakosság kulturális igényeit összehangolt programokkal teljesebben tudja biztosítani. A jövő is ebbe az irányba mutat. Hasonló a helyzet a Thälmann ut-

cai lakótelepen, ahol két könyvtár található; mindkettő a művelődési házban, s így itt is az együttműködés sokféle formájára nyílik lehetőség.

Bár a budapesti lakótelepek száma az utóbbi évtizedben jelentősen szaporodott, a lakótervi könyvtárak felsorolását az említett néhány létesítménnyel szinte ki is merítettük. Említsük meg talán még a XIV. kerületi Lumumba utcai felnőtt- és gyermekkönyvtárt, amely a lakótelep legszélén, a legutolsó házban kapott helyet. Igaz, hogy az utóbbi három-négy évben a „könyvtárhoz épült” a Pillangó utcai lakótelep sarka. A könyvtár 500 névre szóló értesítést küldött az új házak lakóinak, felhívta figyelmüket a könyvtári szolgáltatásokra; az akció eredménye néhány hét alatt hetven új olvasó lett. A két könyvtár alapterülete egyébként kicsi, olvasótermük nincs és — mint említettük — telepítésük sem szerencsés. Az olvasók száma mégis meghaladja már a 3100-at.

A jelentős állománnyal és sokrétű szolgáltatással rendelkező könyvtárak sora ezzel valóban véget ér. Egyes könyvtárak kisebb-nagyobb letétekkel, fiókkönyvtárakkal próbálnak javítani a lakótelepek gyatra könyvtári ellátásán. A közeljövőben egy-egy fiókkönyvtár létesül a Vécsey utcai telepen és az Egyesült Izzó új lakótelepén, a IV. kerületben. Itt van még a Fővárosi Szabó Ervin Könyvtár Mozgókönyvtára, a népszerű bibliobusz, amely a hét egy-egy nap-

(Folytatás a 2. oldalon)

1974 MAJ - 8

KÖZALKALMAZOTT

Budapest

027-43

A budapesti lakótelepek könyvtáraitól

(Folytatás az 1. oldalról)

ján két-három órát kölcsönöz a XXI. kerületi Vasmunkás térnél. Kőbányán a Sirbik és Sörgyár utca sarkán és a kelenföldi lakótelep sarkán, a Frankó utcában. Bár a kölcsönzést az utóbbi helyen mindössze öt hónapja kezdték meg, az olvasók száma máris olyan magas, hogy a rendelkezésre álló heti három órában lehetetlen az igényeket kielégíteni.

*****

Most mégis bizakodva tekintünk a könyvtárak és általában közművelődésünk ügyének alakulása elé. Bizakodásunk alapja a Központi Bizottság márciusi ülésének határozata. Hadd idézzünk belőle még néhány megállapítást: „A Központi Bizottság felhívja a kormányt a határozatból adódó állami feladatok kimunkálására, a közművelődés egységes felügyeleti rendszerének kialakítására. Kéri a társadalmi és tömegszervezeteket, hogy dolgozzák ki saját táv-

lati terveiket... A Központi Bizottság indokoltan tartja a közművelődési törvény megalkotását.”

S hogy optimizmusunk jogos-sága még nyivánvalóbbá váljék, álljon itt végül néhány adat a 15 éves távlati tervben szereplő közművelődési könyvtárakról. A legszembeötlőbb a szemléletbeli változás: a lakótelepekre nagy alapterületű, sokrétű művelődési tevékenységet ellátó, korszerű művelődési objektumokat terveznek. Így 1990-ig művelődési központok épülnek az Őrs vezér téri lakótelepen, Újpalotán, Kelenföldön, Békásmegyeren és Újpesten. Alapterületük 1500 és 2500 négyzetméter között alakul. Közülük a kelenföldi és az újpesti művelődési központ átadása már a következő ötödik ötéves terv kijelölt feladata.

Szabó Jánosné
Fővárosi Szabó Ervin Könyvtár